

TÌNH YÊU NHƯ BÓNG MÂY

Đà Lạt xưa kia giống như một thiêu núi xuân thì, dáng đài các, đã từng làm siêu lòng biết bao nhiêu là văn sĩ, thi sĩ, nhạc sĩ, họa sĩ và các nhiếp ảnh gia nữa... Thời quý nhân rữ. Thời đẫm say. Ghé thăm Đà Lạt đời rồi khi chia tay nhau rồi biết rồi.

KHÁNH GIANG năm 1959 viết về “Đà Lạt với du khách” đã nói:

“Bên có sông qua nhàn ngày lặng lẽ buồn Đà Lạt, có ngắm qua nhàn buồn hoàng hôn nhuốm mĩ cánh đời, có ngắm thu mình nhìn qua gò tảo a nỉng trĩu rừi trên cửa kính, có díp trẫm ngâm cô đĩc say mê theo khói thuởc và hờnng vớ tách cà phê phin đen ngòm, có lĩ thĩ đĩ lĩ làn mĩ a bĩ vĩ đẽm, có nĩ n gót giày đĩ u đĩ u trên đĩng phĩ hoang vĩng, có sĩng qua nhĩng gĩ phút trĩng rĩng cĩ a cuĩ c đĩ và lòng có mang ít nhĩ u kĩ nĩ m đĩu thĩng, bĩ n mĩ cĩ m đĩ c cĩ cái “tĩm hĩn” sĩu xa và thĩ m thĩĩ cĩ a Đĩ thĩn. Và lĩc y, bĩ n khĩ lòng mà rĩ Đĩ Lạt đĩ c nĩ a.”

Tình yêu với Đà Lạt thời muôn vẻ. Khi thì lòng như một nhũc hũ thu ẽm dũ hay củng nhĩt nhũ nhũng bũt nhũc trũng xĩa của thĩc nhũc bẽn đẽo. Khi thì giĩng mĩc nhũ sũng khĩ phũ trên khũp cĩng rũng thĩng. Khi thì tan bĩn vĩo thĩng khĩng theo tĩng củng chũa Lĩnh Sũn... tĩng củng nhũ thũ Con Gĩ... Tình yũ vĩng vũng và lan đĩ đũ rĩ hĩ nhũp vĩo nũ đĩ Đĩ Lạt mĩ buĩ sĩng sũm khi mĩt trũ cĩn khũt đũng...

Phải chăng đời với những ai đã từng sinh trưởng tại Đà Lạt, hay đã có một thời gian dài sinh sống tại đây hoặc chỉ là du khách ghé thăm thành phố trong ít ngày tại Đà Lạt cũng như những ngày tháng cũ đã đi vào trong lòng cùng tâm hồn con người những niềm đam mê những nỗi niềm sâu đậm và thi vị tha... như sự yên bình của thiên nhiên. Nói hoài không hết!

Sau đây chỉ là những ghi chép và ghi chép của một phần nào cái tình cảm những yêu và nhớ nhưng đó mà thôi! Mọi người ơi! Tình yêu với Đà Lạt bằng những bóng mây, một thời đã hời hợt quyên luyến trên bầu trời thành phố cao nguyên thì nay lại man mác dần trở lại khắp nơi những người trẻ... Nhớ những không quên!

NGUYỄN TÁNH

NGUYỄN TÁNH nhớ với Đà Lạt một cách thật đặc biệt, những người bạn ở các thành phố khác của Việt Nam chỉ có thể hiểu như sau:

“Mười ba năm tôi đã quên hẳn quê hương và một hồi tôi liên lạc với đất nước những gì gọi là Việt Nam. Tôi còn nhớ hẳn cái tên vọng quách. Tôi nhớ giờ chiều chiều tôi nuôi dưỡng tôi hẳn không đến ngày hôm nay đã bị chém đứt hết. Tôi cảm thấy may mắn “dân tộc tính”. Tôi nhớ hẳn chỗ Việt Nam đã sống trong tôi. Tôi muốn nói về Việt Nam bị tiêu diệt và chỉ có thể ở thành phố Đà Lạt mà thôi. Chỉ có Đà Lạt mới xứng đáng là Việt Nam trong đất nước mà ý nghĩa thiêng liêng nhất và thật đáng nhớ của Việt Nam. Hãy để đất nước tôi về quê hương và chỉ xin chào hẳn Đà Lạt và Tây Nguyên. Đời với tôi Đà Lạt là Tây Nguyên, cái gì cao nhất và hoang vu nhất của đời tôi: sông Cửu Long bắt nguồn từ vùng núi cao của Tây Nguyên.”

KIÊM THÊM

Hãy nghe tâm sự của KIÊM THÊM nói về bạn của Đà Lạt như một chuyện “thiên đường của hạnh phúc”, một “thành phố thiên nhiên” nơi đó từng người sáng tác lại lắng cho biết bao văn nhân thi sĩ đến như sau:

“Khi Hàn Mặc Tử viết “Đà Lạt trắng mờ”, để tìm về những nỗi xao xuyến ở huyệt đang quyên luyến hồi tôi nhớ một vùng Tây nguyên, thì cũng sáng ra rằng: Mười một cảnh lầu rồi, mười bốn sóng gió, mười giờ sáng trưa nắng này đây, đất đã gói trọn một thời yêu thương liêu trai, diên loạn.

“Khi Nguyễn Thế Hoàng đem say ôm chặt tôi “Vòng Tay Hết Trờ”, đam mê những phút thời gian si, xác thịt, bắt chuyện hết cả thế phi, bắt thế; bắt chuyện mọi tiếng ồn ào tiếng chi, thì cũng chỉ mong sự yên bình của con tim từng người không chút đi gian, kiêu cách; điều ngoa!

Đi như mây khói; Un certain sourire!

Khi Hoàng Nguyên đã bước Đà Lạt ra đi, với bao nhiêu kỷ niệm, xót xa, thì cũng mong sao “Ai lên xem Hoa Đào” ngày xưa của mình, đừng tìm lại nét đẹp mà quên, mất môi của người mình nhớ, mình thương. Đà Lạt vẫn là chốn tình. Nguyễn con gái Đà Lạt đã mất mất gì? Sau cái dáng hình khép nép đó? Hay là, chỉ còn ghi lại những kỷ niệm năm tháng của mong chờ, cuộc sống, si mê.

Khi Phạm Minh Cường đi mình đi trong “Thung Lũng Hoàng”, sống đi trong núi rừng rét mướt, là chốn tìm lại những kỷ niệm cùng “Đi đến bên trái mùa trái”. Trở về sau gì thì Đà Lạt cũng vẫn là vùng trú ẩn an toàn cho những đôi tình nhân, sau khi đã trải qua bao nhiêu thăng trầm, ngược xuôi của cuộc đời?

Và cả những, mà không biết bao nhiêu tác phẩm nghệ thuật lên rờn rã mà y cứ năm qua, thì cái biết của Đà Lạt bao giờ cũng là “Thiên đường của Hoàng phúc”.

KIÊM THÊM hỏi những kỷ niệm xa xưa của mình:

“Đà Lạt: Thành phố buồn.

Ở đây, đi núi chèo thuyền, đi đi quanh co muôn vẻ đẹp. Những kỷ niệm mòn mỏi vào trong lãng, trong “buôn” để đi say nhìn nàng Sơn nữ ngồi ngù nhìn về Phố Thôn. Đà Lạt có những chiều của tuôn xuôi ngược, nôn nao tìm về mất đi những hò, mất giây phút gửi yêu thương, hay những ngày trở về mất đi giấc bình yên.

Đà Lạt: Thành phố Tây phương.

Những cô gái khép nép sau những ô cửa nhà, dáng yêu trong lá xuân thì, những chiều của trời hờ hững dịu nhau trên đi Domaine de Marie. Đà Lạt những đêm đi của rừng; ngược lại bên nhau tìm lại mùa bên phố của những, rồi hát vang giữa rừng khuya, chào mừng mất Tráng sinh và lên đường, hay mất thì của và tuyên bố của...

Đà Lạt bây giờ chỉ còn những nhà, lãng đãng trong rừng cùng trí nhớ... Cuộc sống, tất cả chỉ còn là kỷ niệm. Đà Lạt là đi của cùng của những hò, và cũng là đi của quên của mất tình yêu... Đà Lạt trở thành chốn đi tình cho khách lãng du khắp bốn phương trời. Không thể nào và không bao giờ đánh mất thành phố thiên nhiên này trong những tháng ngày, nơi này.”

NGUYỄN ANH TUẤN

NGUYỄN ANH TUẤN nhớ về thời xa xưa khi còn trai trẻ sống tại Đà Lạt với bao kỷ niệm:

“Núi đó, có những mầm non nànnhững hời thố của Cha trổ i M đ t. Núi đó có muôn ngàn tiếng riu rít, líu lo của chim chóc. Núi đó có cả cây hoa lá hời n đ n r c r nh s h n đ n thiêng liêng của Th ng Đ . Núi đó có tiếng gió vi vu, vi vu êm đ u nh tiếng th than của những m i tình tan vỡ . Núi đó có những ng th m ngào ng t ra ra chim muông, ra ra những hang đ ng màu xanh, ra ra những cái nhìn chan ch a, ra ra những trái tim nóng bỏng con ng i, đ ra ra m t hòa đ u tuy t v i, g a hoa lá và chim muông, g a trái tim con ng i và vũ tr bao la đ ra ra những Kosmos những ni m c m của Pythagore, đ ra ra nh t th nh ni m m c của Jesus, của Thích Ca, của Lão T , của Kh ng T , của những tr t gia, thi sĩ và ngh sĩ chân chính của con ng i. Núi đó có rừng th m non cao và k bí nh dòng đ i. Núi đó có những dòng suối những ch y ng đ u dàng nh những đàn con gái riu rít bên nhau trong những gĩ tan h c. Đó là những con suối mang n c t những đ nh núi cao v v i h Than Th , v v i thác Cam Ly, v v i h Xuân H những suối đ i lung linh trong trái tim con ng i...”

! cũng i những n i đó, những đám mây tr ng suối ngày qu n quít bên những c i thông già trên những đ nh núi cao đ cùng hót v i chim muông đ cùng l l i v i gió trắng, đ cùng m n tr n đ u dàng những đ i c non, xanh m n m n những những dòng suối tóc của những nàng con gái đang say đ m gây ng t trong cánh tay của những yêu th ng th đ i, ban đ u. Ng c nhìn nh t th nh những con nai vàng ng ngác trên những h c đá ph l p xanh rêu.”

PHẠM CÔNG THIỂN

PHẠM CÔNG THIỂN viết t i Toulouse (Pháp) năm 1980:

“Toulouse chi u nay r t bu n. L i u ng t ng chòm nhỏ đ đ n nh ngàn x a đ n ngàn sau. Tr i Toulouse chi u nay tr thành Đà Lạt. Đà Lạt, Đà Lạt, ta đã lang bang khắp m i n o tr i chín ph ng Ph t, những ch a bao gĩ tìm l i Đà Lạt của m y tr i u b câu gù bên c nh đ i chùa Linh Sơn. Trung h u m.

Đà Lạt là h n của Việt Nam. Huế, Sài gòn, Hà n i, v t đ t c ... vào x t rác - “x t rác l ch s”. Đà Lạt v n còn đó, nh những chòm hoa vàng n tung ra và nuôi gĩ c m ng thiên thu của con ong vàng đã ch t v n đ i...

Đà Lạt, và v n ch là Đà Lạt.

H n th n a, Đà Lạt không ph i ch là Đà Lạt trên vùng cao nguyên nào đó Việt Nam. Đà Lạt là m t bu i chi u nào đó trên khắp m t đ t này, khi mà tâm h n mình tr thành m t cái gì r t mênh mang, r t ch m rãi, thu vén l i trên đ m l a bâng qu , se s tê tái m t chút bu n r ng rãi, cảm cảm m t n i kh không ràng bu c, lóe r c lên m t thoáng bình an trên đ nh cao và mong manh nh chân đ b câu trên th ng t ...

Đà Lạt, và v n ch là Đà Lạt.

H n th n a, Đà Lạt không ph i ch là Đà Lạt trên vùng núi cao nào đó Việt Nam. Đà Lạt là trung h u m, kho ng tr ng r ng lóe r c gĩ a s ng và ch t, gĩ a ch t và s ng l i, gĩ a

một giây phút rồi quy tởn nào đó, quy tởn đi về thỏnng đởn chân trỏi hay rỏi về hỏn uyên
lỏu...

“Lỏe rỏc lên một luỏnng ánh sáng, trên núi cao và mong manh nhỏ khí âm nhỏ t nhỏ t giỏa
rỏnng rỏu xanh...”

Sau một buổi gặp gỡ về ở Phạm Công Thiến trong một ngày nào đó NGUYỄN ANH TUẤN kể :

“Sau đó, chúng tôi đã đi về ở nhau suốt ngày và chúng tôi chỉ nói về ở nhau về Đà Lạt.
Thiến nói về ở c “Chúng ta sẽ về Đà Lạt và chúng mày sẽ xây cho tao một ngôi chùa nhỏ hay cho
tao vào một tu viỏn nào đó đở sẽ nng hỏ t quỏng đỏi còn lỏi.” Nhỏnng Thiến còn nhỏc nhỏ tôi
“Nhỏnng thỏ nh thỏnng phỏi đởn đón tao đi uỏnng rỏu và chỉ tao đi vòng vòng bỏ hỏ chỉ, nghe
Tuấn... và nhỏ giỏi ở thỏu vài cô bé xinh xinh.”

(Trích: “ĐÀ LẠT NGÀY THÁNG CŨ”
Sốnng giỏ : LS. Ngô Tỏnng Giao)

